Observatoriulu ese de doue ori in septemana, mercurea si sambat'a.

Pretiulu

pentru Sibiiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau càte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare càte 7 cr., la adou'a si a trei'a càte 6 cr. v. a. si preste acestea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiiu.

Nr. 64. Sibiiu, 9/21 Augustu 1878. **Anulu I.**

Din Bucovin'a.*)

Multe eveneminte s'au petrecutu si se petrecu in Bucovin'a, dara bucovinenii dormu. Greu somnu! si tristu va fi momentulu desteptarii!

Cá o radia de sóre, ce se lupta cu multimea neguriloru unei fortune, asia se pare a se lupta si aici simtiulu de adeverata viétia nationala-romana cu simtiulu celu amortitu, putredu, molipsitoriu de indiferentismu. Si Dómne! radi'a este o scanteia, dara negur'a-i unu colosu!

Poporulu de rendu se trece, fiindu prad'a miseriei materiale. Junimea inteligenta 'si fréca puterile june prin lupta pentru cele trebuincióse ale dilei. Si ce facu cei de soiu? Dormu! . . . Josu miseri'a din nesciintia, susu pecatele indiferentismului.

Ici colea vedi cà se misca càte o ânima binevoitóre, se opintesce, se jertfesce, dara unde-'i imitarea? Sunetu golu in desiertu.

Laudabila este intreprinderea unoru amici adeverati ai poporului, cari recunoscéndu — 'si sant'a datoria de a preveni miseri'a materiale, nationale, s'au constituitu in societate, cu scopu de a duce pe bietulu nostru poporu pe o cale mai buna prin invetiaturi si sfaturi nimerite, si asia a-i asigura celu pucinu incàtva esistenti'a viitóre.

Societatea respectiva publica si o fòia intitulata: „Amiculu poporului“ care ese odata in doue luni. Din numerulu intaiu alu acestei foi estragu aici urmatórele:

„Societatea a facutu in Cernauti o gradina de pomi, din care au se se dea comuneloru gratis pomisiori oltuiti. Totu in acea scóla de pomi se voru invatia baietani dela sate la oltuitu.

Pentru semintie bune de gradina, care se voru imparti totu fara plata intre comune, este asemenea ingrijitu in acésta gradina.

Spre a invatia pe poporu, cum are se 'si indrepte scaderile in purtarea economiei, se voru tienea mai apoi adunari, unde i se va arata pe campu, in pometu si in gradina, pe langa casa si de aseminea, cum au se se faca lucrurile.

Totu acestu scopu urmaresce societatea si prin fói'a de fatia, care va esi totu dupa doue luni, éra mergéndu trebile bine, si mai adesea. Ea va vorbi despre neajunsurile economiei si ale moralei poporului, si cum se potu delatura aceste neajunsuri.

Fiindu-cà societatea isi da tóta silinti'a se ajunga la scopulu numitu, de aceea doresce cá poporulu dela tiéra se bage in sama acésta fóia si s'o latiasca dupa potintia. Ea va esi la 1 Maiu, Iuliu, Septembre, Novembre, Ianuariu si Martiu si se va trimete membriloru acestei societati gratis, ér' celoru ce nu voru fi membri, cu pretiulu de 1 fl. 50 cr. pe anu.

Contribuirea membriloru societatii este pe anu numai 2 fl. v. a. si-aru fi de doritu, cá acele comune, care inca n'au intratu cá membri, se intre. Ele aru capata gratis pe langa acésta fóia si alte carti, cari le va da societatea la tipariu. Societatea se va sili cu ajutoriulu lui Dumnescu, ca se indrepte starea cea durerósa a poporului dela sate. Inse cu càtu sporiulu ce 'lu va face societatea, va fi mai mare, cu atàtu voru fi necesarie si midiulóce mai multe.

Acuma numera societatea 400 de membri, ale caroru contribuiri inse nu sunt atàtu de regulate, ca se se póta cere dela ea lucruri mari.

Unuia singuru póte se-'i vie greu se dea 1 fl. 50 cr. pe anu, dara la o comuna intréga va veni pe anu celu multu unu cruceriu pe omu séu si mai pucinu.

Unulu séu altulu póte va dice: Ce-'mi folosesce fói'a acésta, déca nu potu ceti?

Este adeveratu; dara in fia-care comuna voru avé bunavointi'a domnii parochi, invetiatori, scriitori, dascali séu alti cari sciu a ceti, se cetésca si se esplice economiloru cele ce voru sta in acésta fóia.

Deci se cautamu a indrepta binele materiale si morale alu poporului dela tiéra „cu poteri unite“ dupa devisa inaltului nostru monarchu, éra dela voi, iubiteloru comune, se cere se sprijiniti societatea intrandu cá membri.“

Din cele dise pàna aci se vede destulu de claru, ca mai filantropicu nu póte se fia scopulu unei societati. Dara intrebu, putése-va sustiene acésta societate? Afla-va ea sprijinu materiale si morale de ajunsu? Dà Dómne! Dara eu unulu me indoiescu, din urmatóriele cause:

Uniculu institutu curatu nationalu la noi este: „Societatea pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovina.“ Si unde ajunsese acésta societate in anii 1876 si 1877? Indiferentismulu membriloru de siguru ar fi adus-o la nimicire, de cumva comitetulu n'ar fi prevenitu acésta crisa prin prudenti'a sa. Dreptu dovada despre acésta estragu aici din „Raportulu anuale 1878“ alu susu numitei societati urmatórele:

„Starea trista si durerósa, in care ajunse societatea nóstra prin apathi'a multoru membri, descrisa de comitetu cu cuvinte patrundiatóre in ultimulu seu raportu, nu produse efectulu doritu asupra inimeloru récite de negur'a particularismului si a indiferentismului nationale. Grijile tempului si interesele personale, celu pucinu reu intielese, inca totu mai apasa asupra spiritului nationalu in tiér'a nóstra si nu 'lu lasa a se destepta din amortial'a produsa de imprejurari fatale. Nu este, nu póte se fia lipsa de simtiu nationalu si patrioticu. Proba invederata si societatea nóstra, care, inaugurata cu entusiasmu, luase unu sboru atàtu de inbucuratoriu; ci numai orbecarea nefericita prin intunereculu perniciosu respanditu si pe la noi prin ideile destructive ale materialismulu si indiferentismului importatu cu spoitur'a civilisatiunei supraficiale, ii s'a lungitu in calea prosperarei sale. Prin acésta cétia omoritóre totu inca nu póte strabate afundu lumin'a datatóre de viétia spiritului adeveratu nationalu, unicu salvatoru pentru popóre; lumin'a, care inviosíandu cu caldur'a sa recreatóre simtiementulu umanu, e in stare se reculéga poterile sdruncinate prin separatismu, si incordandu-le prin solidaritate incurajatóre, se le dea aventulu poternicu ce invinge tóte obstacolele.

In speranti'a mangaitóre de unu viitoriu mai ferice, comitetulu s'a vediutu necesitatu a intrebuintia tóta precautiunea si prudentia intru a conserva societatea, adoperandu-se din tóte poterile a o scóte din namolulu deficitului distrugatoriu. Inainte de tóte comitetulu s'au adresatu de nou si in diferite moduri càtra acei membri, cari nu-'si mai achita contribuirile anuali, aducéndu-le aminte cu respectuóse rugaminti si indemnari, cá se binevoiésca a solvi datori'a de onóre, ce-au contractato fatia cu societatea dintr'unu nobilu simtiementu patrioticu

*) Cá cei ce suntemu datori multu Bucovinei de inainte cu 29 de ani, tienemu deschise colónele nóstre pentru afaceri din acea frumósa tiéra; dorimu inse din sufletu, cá acelea se fia multu mai inbucuratóre decàtu acestea de acilea si decàtu mai tóte càte se publica in „Osten“ din Vien'a. Red.

Foisiór'a „Observatoriului“.

Pavilionulu pe apa.

Novela de: Théophile Gautier.

Traducere de: Dimitrie Petrescu.

(Urmare.)

Kuan si Tu cu tóte cà ei nu visasera nemica se mirau de acésta incapatinare, casatoria fiindu de ordinaru o ceremonie contra careia tineri n'au o prea mare indaratnicie; isi inchipuiau cà acésta resistentia venea din causa vre unei inchinaciuni precugetate, inse Cin-Sing nu curta nici-o féta si nici unu tineru nu se preumbla dealungulu grilagiului lui Ju-Kiuan. Càteva dile de observare au fostu de ajunsu pentru ca se convinga pe ambele familii despre acésta. Dómna Tu si dómna Kuan crediura mai multu ca ori candu in marele destinate prevestite prin visurile loru.

Cele doua mame se dusera, fia-care in parte se consulte pe idolulu din templulu lui Fo, acestu edificiu frumosu cu coperisiulu inaltu si boltitu, cu ferestre rotunde stralucindu de auru si lacu, captusitu cu placi, ornatu cu catarte pe care falfaia stéguri de metase cusute cu chimere si balauri, umbritu de arbori seculari de o grosime monstruósa. Dupa ce au aprinsu chartie aurita si parfumi inaintea idolului, acesta respunse dómnei Tu cà margaritariului 'i trebue iaspisulu si dómnei Kuan, cà iaspisului 'i trebue margaritariulu si cà numai unirea loru ar potea delatura dificultatile. Pucinu multiumite cu acestu respunsu echivocu, cele doua femei se reintórsera acasa, fàra se se fi vediutu la templu, mergéndu pe drumuri diferite; nedomerirea loru acuma era si mai mare ca mai inainte.

Se intempla odata ca Ju-Kiuan se se radieme cu cotulu de grilagiulu pavilonului campestru tocmai la óra candu Cin-Sing de cealalta parte facea totu lucrulu acela. Tempulu era frumosu, nici-unu noru nu intuneca ceriulu, ventulu nu batea nici càtu se tremure frundia, nici unu cercu nu se intindea pe suprafatia apei ce era mai neteda ca oglinda. D'abea déca in jocurile sale vre unu crapu prin sariturile sale facea se se nasca unu cercu care se pierdea iute. Arbori de pe tiermurile lacului se oglindau in apa atàtu de esactu, incàtu iti venea se te indoiesti inaintea imaginei séu a realitati, s'aru fi potutu dice, cà este o padure plantata cu verfulu in josu ale carei radacini erau acelé'si cu ale unei paduri cufundate in apa; o padure care s'aru fi inecatu pentru vre-o nemultiumire de amoru; pestii se parèu cà inóta prin frundisiu si cà paserile sboru prin apa. Ju-Kiuan petrecea privindu acésta transparentia minunata, candu aruncandu'si privirile pe partea lacului invecinatu cu zidulu, zari reflecsulu pavilonului opusu ce se intindea pàna acolo strecuranduse prin boltitura arcadeloru.

Ea nu dase pàna acuma niciodata atentiune acestui jocu de optica, care acuma o surprindea si o interesa. Ea distingea stelpi cei rosi, frisele sculptate, vasele cu musietielu, moristele aurite si déca refractiunea nu le aru fi resturnatu, ea ar fi potutu ceti sententiele scrise pe table. Inse aceea ce o punea in cea mai mare mirare, era cà vedea, redimata de balconu intr'o positiune in tocmai ca a ei o fiintia care 'i semena astfeliu, cà de nu ar fi venitu din cealalta parte a bassenului ar fi crediutu cà este a ei proprie: era umbra lui Cin-Sing si déca s'ar parea curiosu ca unu baiatu se fia luatu dreptu féta, vomu respunde cà Cin-Sing din causa caldurei 'si scosese bonetulu seu de licentiatu, cà era tineru de totu si n'avea inca barba; trasurile sale delicate, fatia 'i curata si ochii lui cei stralucitori potéu lesne se dea nastere ilusiunei, care de altcum dura fórte pucinu. Ju-Kiuan dupa misicarile ânimei sale recunoscu indata cà aceea imagine copiata in apa nu era a unei fete tinere.

Pàna atuncea crediuse, cà pamentulu nu coprindea fiintia creata pentru densa si adesea ea dorea se aiba la dispositiunea ei unu din caii lui Fargana, cari facu o miie de miluri pe di, pentru ca se'lu caute in spaciurile imaginare. Ea 'si inchipuia, cà era desparechiata pe acésta lume si ca nu va cunósce niciodata dulcétia casatoriei. Nici-odata, 'si dicea ea, nu voiu consacra lentilia de apa si alisma pe altariulu stremosiloru mei si voiu petrece singura printre duzi si ulmi.

Vediendu ea aceea umbra in apa intielese, cà frumsetia ei avea o sora séu mai bine disu unu frate. Departe de a fi suparata pentru acésta ea se simtia fórte fericita; orgoliulu, mandri'a ei de a se crede unica ceda repede amorului, pentru cà din momentulu acela chiaru ânima Ju-Kiuanei fu legata pentru totu-deauna; o singura privire schimbata nu intr'unu modu directu, ci prin simpla reflecsiune ajunse pentru acésta. Se nu acusamu pentru acésta pe Ju-Kiuana de usiurintia; a se inamora de unu baiatu dupa reflecsulu seu . . . . . nu este o nebunie? Inse afara de o lunga frecuentare, care se permita a se studia caracterele ce vedemu mai multu decàtu atàtu la ómeni? Unu aspectu cu totulu esterioru, asemenea celui reflectatu de oglinda si nu este óre particularitatea tinereloru fete de a judeca ânima unui viitoru barbatu dupa smaltiulu dintiloru sei si dupa taiatura unghiloru?

Cing-Sing zarise si elu acésta frumsetie admirabila: visesu eu óre fiindu trésu? se intreba elu. Acea figura incantatóre, care straluce subtu cristalulu apei trebue se fia formata din radiele argintii ale lunei intr'o nópte de primavara si din celu mai pretiosu parfumu alu floriloru; cu tóte cà nu o amu vediutu nici-odata o recunoscu, cà ea este aceea, acarei imagine e sapata in sufletulu meu, frumósa necunoscuta careia 'i adresesu tóte poesiile mele. Cin-Sing ajunsese pàna aci cu monologulu seu, candu audi vocea tatalui seu care 'lu chiema.

„Fiiulu meu,“ 'i dise elu, „'ti se propune prin mediulocirea lui Wing, amiculu meu, o casatorie fórte bogata si fórte convenabila. O tinera féta in ale carei vine curge sange imperatescu, acarei frumsetie este celebra si care posede tóte calitatile cerute pentru a face fericitu pe sotiulu ei.“ (Va urma).

si nationalu. Dara tóte apelurile au remasu mai fara nici-unu efectu. Dreptu dovada despre acésta sunt restantiele membriloru, cari la finea anului 1877 s'au urcatu la enorm'a suma de 6027 fl. si 54 ⌗. Spre a scapa de acésta umilire nationala si spre a regula intr'unu modu definitivu positiunea aceloru membri, cari din diferite cause nu si-au achitatu datori'a càtra societate, comitetulu s'a simtitu necesitatu a face de nou intrebuintiare de dreptulu si datori'a sa, respicate in §. 20 p. 3 alu statuteloru, si a eschide, respective a dechiara perderea calitatii de membru érasi a 8 domni, in virtutea §. 12 p. 3 pentru neinplinirea datorintieloru de membri ai societatiii conformu §. 11 p. 3 si §. 5, dandu prescriptiunei restantiele loru in suma de 1114 fl."

Asia continua a lamenta numitulu „Raportu" inchieindu cu cuvintele: Mai bine pucini si buni, decàtu multi si indolenti. Si comitetulu dechiara fara sfiala, ca va procede asia pàna la fine, departandu dela corpulu viu alu societatii tóte membrele amortite, care periclitéza insasi viéti'a intregului organismu."

Sub imprejurari cá cele descrise pàna ací, auspiciele pentru viitoriulu Bucovinei sunt destulu de triste. Puneti-ve deci bucovineniloru cari veti ceti aceste linii, puneti-ve man'a pe ânima si cugetati cà nu-i departe tempulu, candu cu totii vomu fi siliti se dicemu in privinti'a vietii nationale: „Acum dimite pe sierbulu teu Dómne, cà vediura ochii mei peirea nóstra produsa prin noi insine." Dara ca se nu ajungemu aceste tempuri de osanda, la lucru cu totii, cu puteri unite! Morariu.

Suvenire dela adunarea generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

(Urmare si fine.)

Candu ajunseramu la Ciseru una din comunele romanesci mai mari ale Selagiului, unde fuseramu intempinati de bravulu si inteligentele dn. notariu J. Popu, ni se anuntià, cà in opidulu Crasn'a avemu se fimu óspetii domnului pretoru Nagy Domokos, ori-càti ne-amu afla in numeru! Dara vomu intardia? Numai incape intrebare. Abia ajunsi in Crasn'a, dn. pretoru ne intempinà calare. Parintele dsale ne asteptá la pórta, éra dómn'a soci'a dsale ne recepù in salónele sale cu gratiositate propria dómneloru inaltiate mai pre susu de prejudetiele din epoc'a nóstra. Doue mese incarcate de mancari alese si delicate, de vinuri patriotice infocate ne-ar fi potutu aduce in tentatiune de a ne uita de scopulu caletoriei nóstre, mai alesu candu toastele ridicate in ambele limbi isi succedea neincetatu. Ne scularamu; ni se deschise pórt'a, inse sub conditiune, cá la intórcere se ne asiediamu érasi la aceleasi mese in ori-ce parte a dilei s'aru intempla. Facia cu acea ospitalitate, noi ardelenii abia ne poteamu reculege vediendu marea diferentia dintre viéti'a sociale a „nationalitatiloru din Ardealu" si intre cea „din Selagiu." „Patientia," ni s'a disu, „veti mai vedea si alte diferentie; cà-ci in Simleu are se ve ofere ospitalitatea sa si poporatiunea magiara cu magistratulu in frunte. Ceea ce la voi ardelenii e regula intristatória, in Selagiu este esceptiune si vice-versa. Urgiile vóstre dintre magiari cu romanii si cu sasii noi le cunóscemu mai multu numai din audite si din càteva esemple ce avemu in unii magiarii emigrati incóce din comitatele transilvane. Noi inca disputamu adesea ferbinte unii cu altii; dara nu ne maniamu. Vedeti pe acestu solgabirau Nagy D.? De candu este ací, a induplecatu pe romanii in 10 comune cá se 'si faca scóle, dintre care càteva de materialu solidu (pétra, caramida). Cere dela celu totu ce nu lovesce in lege si iti va inplini totu, fora a te intreba ce limb'a vorbesci. Vedi cà densulu si parintele seu vorbescu limb'a nóstra cum se cade.

Óre-càti pretori vomu fi avendu noi cum este celu din Crasn'a, si din contra- càti cá celu cumplitu dela Vintiulu de josu? Dara se lasamu comparatiunile neplacute.

Lectorii nostrii cunoscu din alte corespondentie, cu càta solemnitate au fostu primiti membrii comitetului si ceilalti óspeti ardeleni in Sîmleu. La més'a comuna, dupa cele siese toaste strictu oficiale, adeca dupa retragerea presidiului, se audiré anume din partea óspetiloru magiari toaste de colóre politica si nationale, precumu au fostu alu dlui parochu reformatu Nagy László*) alu dlui proprietariu Szikszay, la care succesera esplicatiuni càtu se póte de precise din partea romaniloru. Un'a din consecentiele aceloru esplicatiuni fu ca dn. Szikszay, renumitu Archeologu si istoriu, invità pe secretarii comitetului afara la mosii'a sa, cá se le arate colectiunea de anticitati romane adunate din Selagiu „cá totu atàtea documente despre adeverat'a origine romano-italica a romaniloru", precum sustiene dsa in termini cathegorici. Déca secretarii nu s'au potutu folosi astadata de ocasiunea de a vedé acelea colectiuni, celu mai betranu inse 'si dete cuventulu, cà va profita de ospitalitatea dlui Szikszay in anulu viitoriu. Dsa inse doresce se védia la sine si alti barbati romani de sciintia anume pe dnii Cipariu, dr. Gr. Silasi, I. M. Molvanu. Dealt-mentrea la més'a data luni de càtra rev. sa dn. vicariu Al. Barboloviciu a mai fostu vorba de acea colectiune archeologica.

— Frumosulu monumentu de granitu asiediatu asupra remasitieloru pamentesci ale neuitatului martiru Simionu Barnutiu in comun'a vecina Bocsia, era se fia desvelitu in alta di, dupa inchiderea siedintieloru adunarei generale; inse din caus'a unoru greutati mai alesu technice, acea solemnitate se amanà pàna in Augustu 1879.

In altu Nr. vomu comunica unele discursuri pronuntiate de càtra dn. vicariu. Tóte celelalte momente demne de inregistratu le lasamu in grij'a dlui Ios. Vulcanu, zelosulu si laboriosulu redactoru alu „Familiei." Aci mai adaogamu, cà adunarea gener. luà decisiune si pentru infiintiarea de espositiune pe viitoriu. —

De pe campulu de resbelu.

Acuma in fine recunoscu si foile oficióse ale gubernului austro-ungaru precum si pensionari fondului de dispositiune, cà ocuparea Bosniei si Hertiegovinei au fostu reu inscenata, cu poteri nesuficiente si ca s'au calculatu cu factori falsi. Ele acusa si inputa gubernului turcescu perfidia si falsitate, amenintia cu resbunare si represalii pe Serbi si pe Muntenegrini, déca voru cutesa se dea ajutoru insurgentiloru si provóca cu voce tare pe gubernulu austro-ungaru se realisese cu o óra mai 'nainte o mobilisare generala.

Intr'aceea diplomati'a austro-ungara intrebuintiésa tóte mediulócele possibile ca sa induplece pe gubernulu turcescu se incheie multu dorita si asteptata conventiune pentru ocuparea provincieloru cedate Austriei la congresulu din Berolinu. Acela inse afla nenumerate pretecste pentru amanarea si neperfectionarea acelei conventiuni. Nici chiaru prandiulu diplomaticu pe care l'au datu ambasasadorulu austro-ungaru la Constantinopole, comitele Zichy in onórea ministriloru turcesci n'au fostu in stare se infranga apathi'a si resistinti'a loru si nici se inece in vinu de siampanie esentiala deferentia de principii, care ecsista intre conceptiunea austro-ungara si cea turcésca relativu la ocuparea aceloru provincii. Turci'a nu voiesce se recunósca odata cu capulu dreptulu de ocupare nelimitata si mai pucinu de anecsare alu Austro-Ungariei asupra aceloru provincii. Prin atitudinea acésta ecuivoca a gubernului turcescu, insurgenti incuragiati profita tempu ca se se concentrese, se se inarmese, se isi inmultiasca numerulu prin volontari, cari concurgu din tóte partile, se se organisese bine pentru ca se póta resista atacului ofensivu alu armatei austro-ungare. Asteptatusau óre buni nostri compatrioti unguri la o purtare atàtu de neamicabila din partea iubitiloru frati Turci, pentru cari mai deunadi érau gata se se angajese in lupta cu Russi'a si cu Romani'a si déca cerea trebuintia chiaru cu Europ'a intréga? Dara óre ce voru fi dicendu densi acuma, candu au aflatu cà in taber'a hagiului Loja si subtu comanda lui s'au luptatu oficiari poloni si unguri, cari ca emigranti au fostu intratu in serviciele militare ale Turciei? Curiósa si amara ironie a sórtei, ca se vedemu de si nu pentru prima óra luptandu-se frati in contra fratiloru. Acésta era se se intemple si in 1866 candu cu faimósa legiune ungurésca a generalului Klapca si consorti.

Nedispunendu de spaciulu necesaru pentru ca se potemu inregistra tóte combinatiunile si tóte detailurile, care circuléza despre cele ce se petrecu in provinciele resculate, ne vomu margini a resuma in urmatórele evenimentele cele mai momentuóse asia precum ni le comunica scirile telegrafice sosite de patru dile incóce.

In urma raporturile tramise din partea comandantulu trupeloru de ocupare f. z. m. Philippoviciu despre intalnirea avuta cu Hafiz Pasia se constata pàna la evidentia, ca cu mahomedani resculati s'au asociatu ca la vreo 30 batalióne trupe turcesti regulate si ca àu transportatu in Bosni'a si au inpartitu mari cantitati de arme si munitiune. Insurgenti au ocupatu positiuni la hanulu Bilovacu in sudu-ostu dela Buzovaca, in frontu cu Zenitia unde se adasta la lupte.

In Banjaluca, va se dica in spatele armatei de ocupare, garnisón'a austriaca a fostu atacata in 14 l. c. de càtra insurgenti, cari dupa o lupta scurta au fostu respinsi. Mustesiarifulu si Pasia, precum si crestini amenintiati s'au refugiatu in castelu la trupele austriace.

Dela divisiunea a XX subtu comand'a generalului Spapáry au sositu scirea telegrafica la Vien'a, ca in 16 l. c. au fostu atacatu inainte de amiédi in positiunea sa dela Doboj, de càtra o considerabila potere inamica si ca suferindu pierderi insemnate au respinsu tóte atacurile. Prin acésta scire se constata dara in modu autenticu, ca insurgenti se simtu destulu de tari pentru ca se tréca la ofensiva si ca divisiunea lui Szapáry se afla intr'o retragere defensiva spre malulu dreptu alu rîului Bosna. Spre intarirea divisiunei XX s'au mai indreptatu inca si alte doua regimente din Ungari'a si adeca regimentele Rodici si principele Wasa.

Despre unu atacu pe care lau avutu unu batalionu din divisiunea XVIII Ioanoviciu cu bande de insurgenti, care s'au formatu la spatele acestei divisiuni si ii amenintia liui'a de retragere si comunicatiune cu Dalmati'a, ii se scrie lui „N. f. Presse" din Mostaru urmatórele: „Majorulu Kalicky au fostu tramisu spre recunóscere si au avutu a se lupta la Liubinje cu cete de insurgenti; compani'a 8 din regim. de inf. Nr. 32 subtu comand'a capitanului Medved tramisa spre Liubinje, a fostu atacata la Ravnice de unu mare numeru de insurgenti si respinsa. Alte 5 companii ale aceluiasi regimentu, care au alergatu intr'ajutoru dela Stolac n'au potutu face alta decàta se redice pe cei morti si raniti si se adune restulu companiei a 8, care au fostu sdrobita cu totulu, asia incàtu au mai remasu numai 30 feciori si 1 oficiaru. In urma enormului numeru de insurgenti, care au apparutu la spatele divisiunei Ioanoviciu, se indreptésa cu tóta iutiela intariri.

Maiestatea Sa imperatulu isi au ecsprimatu deplina sa multiumire pentru purtarea si bravur'a de pàna acuma a trupeloru de ocupare aflatóre pe campulu de resbelu.

Acuma se constata si aceea, ca in luptele din urma au participatu si volontari serbi si montenegrini, alaturi cu turci si cu crestini resculati.

Surprindiatoriulu faptu, ca crestini se lupta cu acelasiu focu si entusiasmu ca si mahomedanii in contra trupeloru austriace se esplica astadi prin aceea inpregiurare, ca domni feudali turcesti, adeca beii si spahii au emancipatu pe toti iobagii loru crestini, cu conditiune, ca se faca comuna causa cu ei si se se opuna alaturi cu ei ocuparei austriace. Inimiciti'a intre crestini si turci s'au prefacutu, prin acelu faptu intro aliantia solidara de ofensiva si defensiva, incheiata intre fosti iobagi si boieri privilegiati. Prin acésta concessiune facutu la tempu, turci nu numai ca s'au intaritu moralmente, ci au si castigatu dieci de mii bratie viguróse si decstere, care acuma sciu ca se luptu pentru mosi'a si pamentulu loru éra nu pentru ale boerului loru tiranu.

In fine constatamu, ca fierberea si agitatiunea spiriteloru la intregu elementulu slavu, atàtu din peninsul'a balcanica, si la celu dela fruntariele Austriei, càtu si la cele aflatoru in imperiulu dualisticu au ajunsu la unu gradu, care ne indreptatieste a ne astepta la o proclamare de solidaritate a tuturoru acestoru elemente fatia cu mandatulu de ocupare alu Austriei. Cu ce resultatu? Acésta o vomu vedea in scurtu tempu. Slavi sunt fórte bine preparati, totu asia de bine disciplinati si sciu lucra in secretu, iute si bine.

— Scirile mai noua sosite aicea astadi in 21 l. c. ne spunu ca: in 19 divisiunea Szapáry au fostu de nou atacata la Doboj si ca au respinsu ataculu. Din cuartirulu generalu se telegrafésa, ca in 17 Augustu dupa luarea Visocei trupele austriace avendu a suporta o lupta de mai multe óre cu insurgenti in giurulu castelului si apoi intrandu in Serajevo, dupa unu masacru de strade la care au luatu parte si femeile si insurgenti raniti, s'au arboratu intre aplaosele trupeloru si alu poporatiunei crestine stindardulu austriacu pe castelulu dela Serajevo. Pierderile sunt considerabile si de o parte si de alta.

Romani'a.

Scirea cea mai inportanta ce ne aducu diarele din Bucuresci este demobilisarea pe 5 Aug. st. v. a armatei concentrate in decursulu resbelului. Mandri, serbatoriti si iubiti de natiunea intréga eroii dela Plevna, Grivitia etc. se reintorcu pe la caminele loru se isi revédia parinti, se isi inbraciosiese socia

---

*) Secuiu din Transilvani'a.

si se isi sarute copilasi pe carii nu iau vediutu de multu si alu caroru doru ilu simtia di si nóptea.

— In diarele din capitala decurge totu vechia disputa intre partida liberala si intre opositiune. Actualmente se discuta intrebarea, déca Romani'a luandu Dobrogea renuntia prin acésta la drepturile sale legitime asupra Basarabiei séu nu. Liberali dicu ca nu, éra opositiunea afirma ca da si ca Dobrogia o ia in schimbu pentru Basarabia.

— „Romanulu“ au inceputu a publica procesulu locuitoriloru din Darabani, care este fórte instructivu si interesantu. Este vorba de aceea afacere scabrósa, care au facutu atàta sange reu si au revoltatu pe „Aliantia israelita,“ candu greculu Cimara au pusu pe ómenii sei se ciomagésca pe jidani aflatori la Darabani. Din actele procesului se constata pàna la evidentia ca organele gubernului n'au avutu nici unu amestecu cu acésta afacere regretabila si intempestiva.

Totu in „Romanulu“ cetimu urmatórele:

M. S. Domnitoriulu a binevoitu, prin interventiunea dlui Lachmann, corespondinte militaru, a comandá dlui pictoru Schönberg, in Vien'a, cinci tablouri istorice din campani'a anului trecutu. Aceste tablouri represinta faptele cele mai insemnate si anume: 1. Ataculu asupra redutei Griviti'a in diu'a de 30 Augustu; 2. bombardarea Vidinului in diu'a de 15 Maiu; 3. visitarea redutei Griviti'a de catra Maria Sa; 4. prim'a intalnire a Mariei Sale cu Ghazy Osman-pasia in momentulu capitularii si 5. trecerea Dunarii de càtre armat'a romana. D. Lachmann, care a avutu onórea a fi primitu in mai multe renduri de Maria Sa presintandu schitiele aceloru tablouri, se afla acum in Vien'a unde staruiesce cá tóte acele 5 tablouri se fia reproduse in tipariu de uleiu, dupa insasi vointi'a M. Sale, care doresce cá faptele militare ale Romaniloru se póta fi vediute de intrég'a natiune, cá si de straini. Tablourile originale se lucréza de celu antaiu artistu in acésta ramura, recomandatu de academi'a de Bele-Arte si o multime de persóne din Romani'a, intre cari si d. maresialu alu Curtiei, cari au trecutu prin Vien'a si au visitatu atelierulu, au remasu incantate la vederea lucrariloru. Afara de aceste tablouri se lucréza chiaru acum portretele Mariiloru Loru in marime naturala si in acelasi timpu se face reproducerea dupa unu tablou esecutatu de pictorulu Volkers, din Düsseldorf, care represinta pe M. S. Domnulu in fruntea unui regimentu de calarasi in momentulu ataculuí. Pictorulu d. Schönberg, care deja mai inainte a avutu multe insarcinari din partea imperatului Austriei, este vestitulu artistu alu tablouriloru „alu fresco“ din marele arsenalu din Vien'a, tablouri cari storcu admiratiunea tuturoru strainiloru, cari trecu prin Vien'a. Numitulu artistu, a carui specialitate este pictur'a bataliiloru, a luatu parte in tóta campani'a trecuta, in calitate de artistu specialu alu diarieloru illustrate anglese, in cuartirulu divisiunei IV romane si e de prisosu a mai vorbí de talentulu seu, pe càta vreme a fostu onoratu de Maria Sa cu o comanda atàtu de insemnata, ceea ce valoréza cu atàtu mai multu de óre ce e cunoscutu, ca atàtu M. S. Domnitoriulu, càtu si M. S. Dómn'a Elisabeta au o deosebita cunoscintia de arta. Cu chipulu acest'a nu numai clasele de susu, dér' chiaru si cele de mediulocu voru poté se-'si procure cu unu pretiu fórte moderatu aceste tablouri, esecutate intr'unu modu atàtu de demnu, cum póte n'au fostu altele in Romani'a. D. Lachmann a dobanditu inalt'a autorisare, cá o parte din produsulu vendiarii acestoru tablouri se fia destinata in folosulu veduveloru si orfaniloru soldatiloru romani cadiuti in bataia. Aceste tablouri, care voru avé o marime de aprópe 1 metru cu inaltimea corespundietóre, voru fi cea mai nemerita podóba in ori-ce casa romana, de ori-ce rangu in societate, si cu pucinele mediulóce, cu care 'si va procurá cineva intréga colectiune, séu numai unulu din tablouri, a caroru reproducere se bucura de inalt'a protectiune a eroicului conducatoriu alu vitezei armate romane se va contribuí la respandirea loru, asia ca pe de-o parte ori-ce romanu séu strainu va poté vedé cu ochii gloriósele fapte ale armatei romane intr'unu modu esactu si fara esageratiune, ér' pe de alt'a stim'a si admiratiunea lumii intregi nu va poté decàtu se crésca.“

In „Monitoriulu Romaniei„ cetimu urmatórele:

„Escelenti'a Sa D. de Radovitz, tramisu estraordinaru si ministru plenipotentiaru alu Majestatiei Sale Imperatorelui Germaniei, Rege alu Prussiei, insarcinatu cu politic'a esterióra, in lips'a Altetiei Sale principele de Bismark si Escelentiei Sale d. de Bülow, a comunicatu la 23/4 curentu 1878, dlui G. Varnavu-Litenu, agentu diplomaticu alu Romaniei, copia autentica a tractatului din Berolinu. Reproducemu aci not'a oficiala, prin care ne-a fostu facuta comunicatiunea acestui tractatu:

Ministeriulu afaceriloru straine.

Berolinu, 4 Augustu 1878, Referandu-se la not'a din 13 Iuliu curentu si conformandu-se unei hotarari a congresului, subsemnatulu tramisu estraordinaru si ministru plenipotentiaru alu Majestatiei Sale Imperatului Germaniei, Rege alu Prussiei, are onóre de a inaintá pe langa acést'a dlui Litenu, agentu diplomaticu alu Inaltimei Sale Principelui Romaniei, o copia a tractatului dela Berolinu, certificata cá intocmai cu originalulu, rogandulu se binevoiésca a transmite acésta anecsa gubernului Inaltimei Sale Principelui Romaniei.

Schimbulu instrumenteloru ratificarei disului tractatu, s'a facutu la 3 ale acestei luni intre Germani'a, Austro-Ungari'a, Franci'a, Marea-Britanie, Itali'a si Russi'a. Càtu despre Sublim'a Pórta, instrumentele sale de ratificare n'au potutu fi espediate la timpu, déra ambasadorulu Turciei a fostu autorisatu de a declará ca Majestatea Sa Sultanulu a ratificatu tractatulu, ca Ea 'lu socotesce valabilu din diu'a de 3 Aug. curentu, si ca schimbulu instrumenteloru turcesci de ratificare se va face in termenu de cincisprediece dile.

Subsemnatulu profita de acésta ocasiune pentru a reinoi dlui Litenu asigurarea prea deosebitei sale consideratiuni.

(Semnatu) Radovitz.“

— Diariulu opositionalu „Pressa“ din 5 Aug. st. v. ne aduce scirea ca doui natabili unguri ar fi venitu dilele acestea in capitala, dintre care unulu deputatu si altulu membru alu casei magnatiloru. Ei au trasu la hotelulu de Boulevard. Se dice ca ar fi venitu cu o missiune óre-care. Si acésta este unu semnu alu tempului in care traimu!

Protocolulu Congresului dela Berolinu

(Urmare.)

Principele Gorciacoff observa, ca intr'o siedintia precedenta a demonstratu deja ca despagubirea oferita principatului era suficienta, ca Dobrogea compensa cu prisosu cesiunea Basarabiei si ca de altu-mintrelea Romani'a pastréza Delt'a Dunarei. Altetia Sa isi esplica greu in ce sensu generositatea Russiei ar potea se se esercite, de óre-ce Dobrogea s'ar mari in pagub'a principatului bulgaru deja atàta de multu redusu. Principele Gorciacoff doresce celu pucinu a cunósce ce teritorie se au in vedere.

Presiedintele intréba déca Inalta Adunare este de parere ca discutiunea liniei de traseu trebue se se faca in siedintia plenara.

Principele Gorciacoff esprima dorintia ca acésta cestiune se fie terminata in presenta siedintia. O discusiune urmata in detaliu, in senulu unei comisiuni, ar fi prea incéta: ar fi preferabilu a se hotari pe data chiaru cu pretiulu vre-unui actu de generositate din partea Russiei.

Comitele Siuvaloff, spre respunsu la cererea de o concesie mai mare ce a fostu adresata gubernului seu de d-nu prim-plenipotentiaru alu Franciei, de acordu cu colegii sei din Austro-Ungari'a si Itali'a si sprijinita de restulu Europei, crede ca trebue a declara, ca Russi'a s'a purtatu deja generosu oferindu o provincie, care intrece cu 3.500 kilometre patrate intinderea Basarabiei si care presinta inca 150 kilometre de tiermu dunareanu si unu litoralu importantu pe Marea-Négra: déca insa Romani'a doresce a obtienea inca óre cari localitati in cari elementulu romanu s'ar afla, déca nu in majoritate celu pucinu destulu de compactu, plenipotentiarii Russiei au óre care latitudine pentru o asemenea combinatiune. Dela Rasova pàna la Silistria, este o fasie de pamentu pe care poporatiunea romana este destulu de numerósa, si Escelentia Sa crede ca in triunghiulu ce pléca dela resaritu de Silistra spre a atinge fruntaria actuala, ar potea se fie consimtita o óre-care sporire de teritoriu de catre gubernulu seu.

Principele de Bismarck doresce, ca si principele Gorciacoff ca acésta cestiune se póta fi terminata astadi; ar fi fericitu déca sporirea propusa, si a carei acceptare ar garanta unanimitatea congresului in favórea independentiei romane, ar satisface pe Romani. De alta parte, opera congresului n'ar potea fi dupa opiniunea sa durabila, precum a observat'o dejá, déca ar subsista unu simtiementu de demnitate ranitu in politica viitóre a unui mare imperiu, si ori-care ar fi simpathia sa pentru statulu romanu, alu carui suveranu apartiene familiei imperiale a Germaniei, Altetia Sa nu trebue se se inspire de càtu in interesulu generalu care consiliaza de a da o noua garantie pacei europene,

D. Waddington esprima din nou dorintia ca Mangalia pe Marea-Négra se fie coprinsa in noua fruntarie: o discutiune se angajadia intre plenipotentiari asupra traseului liniei in care comitele Corti doresce ca Silistra se fia coprinsa, precum si asupra termeniloru cari ar potea se 'i indice esactu intinderea.

Comitele Siuvaloff, spre a satisface dorintia D-lui prim-plenipotentiaru alu Francei, da citire redactiei urmatóre:

„Avendu in vedere presintia de elemente romane, plenipotentiarii russi consimtu a prelungi frontiera Romaniei in lungulu Dunarei plecandu dela Rasova in directia Silistrei. Punctulu de fruntarie pe Marea-Négra se nu tréca dincolo de Mangalia.“

Acestu textu, care implica ca Mangalia este asiediata dincóce de fruntaria romana, este acceptatu de congressu.

D. prim-plenipotentiaru alu Fraaciei multiameste D-loru plenipotentiari ai Russiei ca a bine-voitu a intra in calea indicata de densulu.

Lordulu Salisbury cerendu ca insula Sierpiloru se fie adaogata sporirei concedata Romaniei, plenipotentiarii Russiei declara ca consimtu la acésta.

Presiedintele, resumandu resultatele discutiei, constata ca unanimitatea Inaltei Adunari recunósce independintia Romaniei sub conditii analoge cu cele impuse Serbiei, si afara de acésta sub conditia ca Romani'a se primiésca, in schimbulu Basarabiei, Dobrogea augmentata de linia alu carei traseu s'a determinatu.

Caratheodory-Pasia citesce propunerile urmatóre:

„1. Tributulu actualu alu Romaniei va fi capitalisatu si suma va fi versata in tesaurulu otomanu intr'unu termenu de . . .

„2. Romani'a va suporta o parte din datori'a otomana proportionala cu veniturile teritoriului ce 'i va fi definitivu anexatu,

„3. Pentru totu teritoriulu cedatu, Romani'a este substituita drepturiloru si obligatiuniloru Sublimei Porti in ceea ce privesce intreprisele de lucrari publice si altele de acelasi felu“.

Presiedintele observa ca congresulu nu póte discuta aceste cestiuni in siedintia plenara, si congresulu decide tramitera propuneriloru D-lui prim-plenipotentiaru alu Turciei la comisia de redactie.

Caratheodory-Pasia avendu in vedere cestiunea de indemnitate indicata in 1-iulu alineatu alu articolului V din tratatulu de San-Stefano, observa ca, articolele tratatului nefiindu acceptate ca obligatorii de Romani'a care, prin urmare, nu póte reclama beneficiele stipulate de ele, ar trebui se se suprime clausele eventualu inserate in favórea ei. Aceea a indemnatatiei este din acestu numeru precum si aceea a drepturiloru Romaniloru in imperiulu otomanu. Escelentia Sa cere dara ca articolulu V, se fia redusu la prima frasa, adeca la recunóscerea independintiei principatului.

Lordu Salisbury aproba acésta propunere, si presiedintele crede ca in adeveru aceste cestiuni particulare ne facendu nici cum parte din objectulu discutiiloru congresului, remanu de desbatutu intre Turcia si principatulu romanu.

Congresulu decide ca finele 1-lui alineatu alu articolului V este suprimatu.

Unu schimbu de idei are locu asupra celui de alu 2-lea alineatu intre lordulu Salisbury, d. Desprez si comitele de Saint-Vallier, din care resulta ca scopulu acestei dispositii ar fi de a asigura beneficiulu jurisdictiei si protectiei consulare supusiloru romani din imperiulu otomanu. Inalta adunare este de parere de a lasa acestu aliniatu pe séma comisiei de redactie.

(Va urma.)

Corespondentie particulare ale „Observatoriului“.

Solnocu-Doboca, 8 Augustu 1878.*) Domnule Redactoru! Luni in 5 ale l. c. merseiu la Gherl'a — la marturia. Pe cale 'mi veni in minte, cà tocma pe diua aceea erá ficsata alegerea de deputatu la diét'a din Pest'a; erám deci fórte curiosu a vedé tienut'a romaniloru, respective a inaltului si luminatului cleru romanu — gr.-cat. din Gherl'a facia cu acelu actu — per exellentiam magiaro-constitutionalu! si acésta cu atàtu mai virtosu, cà cetisemu in Nr. 56 alu „Obs.“ doue telegrame dela Gherl'a — tramese la conferenti'a romaniloru din Sibiiu, in care se dede „in numele Romaniloru din giurulu Gherlei“ ecspresiune dorintiei „de a se decide remanerea in opositiune passiva“, si „de a persiste in passivitate solidara etc.“

Ajunsu in Gherl'a indata m'am si informatu dela unu cunoscutu alu meeu — „passivistu“, cà intregu capitulu romanu gr.-cath. cu episcopulu in frunte au fostu dejá la urna si au votatu pentru candidatulu gubernului Bogdán Iakab alu carui contracandidatu fù Molnár Antal.

Totu asemenea facura si ceilalti preoti si profesori cari erau din intemplare in Gherl'a, precum se dicea de fric'a episcopului — afara de doui insi, cei mai tineri, cari séu cà voira a se tienea de conclusulu conferintiei dela Sibiiu, séu cà fura lasati afara din numerulu alegatoriloru.

Intrebandu dupa caus'a acelei procederi straine a gherleniloru, 'mi se respunse numai aceea ce sciamu cu toti din esperientia de tóte dilele, cà episcopii, canonicii, membrii consistorieloru, protopopii si preotii subventionati se temu tare se nu'si pérda ajutoriele ce le vinu dela statu si chiaru episcopi'a.

Dar' mai curiósa mi se parù portarea preotului dela San-Margit'a — Ales. Mic'a, fostu prof. si redactoriulu „Scólei“ in Gherl'a, carele inca merse la Gherl'a pentru a cortesi, a vot'a si a toasta pentru Bogdan Arménulu? Va se dica Mic'a n'a voitu se remana indereptulu usiurelului seu rivalu — Ales. Bene — v.-protop. San Margitei, — carele nu destulu cà compromise caus'a romaniloru la Fizesiu prin Decembre a. tr. cu ocasiunea restauratiunei municipale, respective a alegerei membriloru — la adunarea comitatului, dar' acuma alerga in ruptulu capului — venturandu-si brânulu — celu rosiu de 2—3 metri — la Ineu — unde toastase si verbuase pentru candidatulu gubernamentalu — cu zelu si cu caldura, nu cá de pre catedr'a profesorala din Gherl'a; unde càtu a fostu 2—3 ani, nu 'lu pré dorea capulu nici de scól'a, nici de sermanii elevii, nici de metóde!

Acuma precepu, pentru ce merite capetase acest'a brânulu rosiu intr' alu douilea anu alu preotiei.**)

Eca, domnule Redactoru! dorinti'a romaniloru din giurulu Gherlei — espressa aci prin fapte, er' nu prin telegram'a bravului si zelosului redactoru alu „Predicatoriului“, carele singuru din Gherl'a isi sciu cauta placerea si petrecerea adeverata la adunarea asociatiunei in Sîmleu, er' nu — la comediele — armeniloru din Gherl'a.

Totu asemenea scire amu si despre cealalta preotime din acestu tienutu. Mai tóta cu pucine esceptiuni a luatu parte la alegeri, precum scrie si coresp. dvóstra in Nr. 59 alu „Observatoriului“.

Comentariulu si-'lu faca fia-care lectoriu, eu am voitu numai a consemna actulu spre invetiu séu orientare — urmatoriloru!!

De altumintrea, numerulu alegatoriloru romani dela Gherl'a este, precum sunt eu informatu, numai de vreo 30, carii prin urmare nu voru face sup'a lui Tisza nici mai grasa nici mai macra.

Asia intielegu pre la noi si respectéza cei chiamati conclusele si consiliele barbatiloru, pre cari ii dóre — de sórtea — poporului romanu!!

Secerisiulu s'a incheiatu si economii nostri se lauda fórte bine cu grâulu „Multiumita lui D-dieu, — ii audi dicùndu, cà dupa atàti ani rei — ne a datu si unulu bunu.“ Secâr'a si ordiulu inca n'au lasatu nemicu de doritu. Papusioiulu séu cucurudiulu, precum si viniele se aréta fórte roditóre; numai fenurile s'au cam palitu cà-ci s'au facutu totu cam printre ploi. Pepinarii nu se pre lauda, asia numit'a „rode“ — strica reu pepinii. Altcum tempulu e fórte favoritoriu.

*) Acésta corespondentia vine cá adaosu la cele comunicate dupa „P. Naplò“, in „Obs.“ Nr. 62.

**) In adeveru, brânele rosii au ajunsu la ambele confessiuni prea preste mesura comune si eftine. Red.

Soiri diverse.

— (Diu'a de 18 Augustu), care este diu'a nasceri Maiestati Sale imperatului Franciscu Iosif I au fostu serbata prin o serenada a musicei militare data sambata séra. Domineca garnisón'a au asistatu in pleine parade la o misa de campanie celebrata pe campulu de esercitiu inaintea casarmeloru celoru mari. In biserícele tututoru confessiuniloru s'au celebratu cu tóta solenitatea càte unu Tedeum. In onórea dilei escel. f. m. l. bar. Ringelsheim, comandantulu militaru alu Transilvaniei, precum si dlu prefectu si comite alu natiunei sasesci F. Wächter au datu prandiuri oficióse la care au fostu intr'unita crema societatiei militare si civile din locu.

— („Monitoriulu oficialu") din Vien'a d. dto. 11 Augustu publica urmatoriulu biletu autografu alu Maiestati Sale imperatului:

„Iubite principe Auersperg! Calatoria fiiului Meu principelui de coróna archiducele Rudolf la Praga au fostu intempinata in totu decursulu ei si anume inlauntru regatului Boemiei, prin manifestari generale si sincere de lealitate pentru Mine si cas'a Mea si serbatorésca primire ce ii s'au facutu principelui de coróna in capital'a tierei, au probatu de nou intr'unu modu pentru Mine fórte inbucuratoru lealele sentimente ale locuitoriloru ei.

Pentru tóte aceste probe de iubire si fidelitate manifestate si cu acésta ocasiune pentru Mine si principele de coróna, Imi ecsprimu deosebita Mea recunoscintia si caldurósa Mea multiamire.

Aceeasi recunoscintia o ecsprimu si pentru amicabila primire, care Mi s'a facutu in dilele trecute din partea poporatiunei din Teplitz.

Te insarcinesu, se aduci acésta la cunoscintia publica.

Vien'a, 9 Augustu 1878.

Franciscu Iosif m. p.

— (Ministeriulu romanu) au adresatu prin Monitorulu oficiale calduróse multiumiri dlui M. G. Stanescu, din Brasiovu, pentru ofert'a de l. 754 b. 65 ce au facutu pentru cumperare de arme.

— (Necrologu.) Brasiovu, 2/14 Augustu 1878. Ecaterin'a Cepescu nascuta Vasilie Obrescu, inpreuna cu fiiulu seu Demetriu Cepescu ingenieur, gineri Carolu Gärtner ingenieur sup., Constantinu Nicolau comerciantu, fratele repausatului Barbu. Cepescu comerciantu, cumnat'a Zoe Danielopolo, nepotii si nepótele repaosatului, cu ânim'a sfasiata de doliu anuncia trecerea din viétia a iubitului sociu, tata, socru, frate, cumnatu si mosiu Demetriu Cepescu, comerciantu, comissionaru si speditoru la Timisiu, care in anulu etatii sale alu 74-lea, alu fericitei sale casatorii alu 46-lea, astadi la 11½ óre a. m. dupa o rapida bóla (asthma) si-a redatu blandulu seu sufletu in man'a Creatoriului. Remasitiele trupesci ale defunctului se voru petrece la loculu de eternu repaosu din cas'a rece, in cimiteriulu dela Sf. Nicolae Vineri in 4/16 Augustu la 3 óre p. m. — Fia-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

— (Disertatiuni de doctoratu plagiate.) In numele facultatiei filosofice din Tübingen, actualulu decanu alu acelei facultati, profesorele dr. Sigwart face cunoscutu tuturoru universitatiloru, cà unu candidatu de doctoratu anume Milan P. Ioanoviciu auscultantu la tribunalulu reg. din Essegg in Ungari'a, au tramisu sub titluri false doua tese alu caroru autoru nu era elu. Acésta aru fi unu nou surogatu pentru promovarile la gradulu de doctoru in absentia!

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vienna, 20 Augustu.

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.51 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.27 „
Imperialu rusescu	„	9.30 „
Moneta germana de 20 marce	„	12.10 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turcésca	„	11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	100.80 „

Nro. 2389 — 1878. (32) 2—3

Escriere de Concursu.

1. La unu stipendiu de 400 fl. v. a. pentru tenerii gr. cat. eminenti, séu din partea cea mai mare a studieloru eminentie, si dorescu a frecuent'a jurele ori medicin'a afara din patri'a la vre-o universitate.

2. La unu stipendiu de 300 fl. v. a. pentru tenerii gr. cat. eminenti, cari ar' dori afara din patri'a ori unde, a studiá metalurgi'a, technic'a ori pedagogi'a, pr. si alte studie reali.

3. La doue stipendie de càte 200 fl. v. a. pentru 2 tenerii gr. cat. eminenti, cari aru dori se invetie jurele in academi'a juridica dela Sibiiu, ori la alta facultate juridica in patria (in Transilvani'a).

4. La 2 stipendie de càte 100 fl. v. a. pentru 2 studenti gr. cat. miseri, de buna sperantia, si eminenti cari studiédia in gimn. super. din Blasiu, ori si in altu gimnasiu superioru in patri'a.

5. La 3 stipendie de càte 60 fl. v. a. pentru 3 teneri studenti asemenea miseri si cu progresu eminente in studie, cari studiédia in gimnasiulu infer. in Blasiu, ori la vre-unulu din gimnasiele din patri'a.

Tóte din fundatiunea fericitului Metropolitu si Archi-Episcopu Alesandru St. Siulutiu acumu antai'a óra facute curente.

Doritorii de a obtiené vre-unulu din aceste stipendie au de a-si instrui cererile loru concursuali cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu, precum si cu testimonie de paupertate dela antisti'a comunale subscrise si de parochulu si de judele procesuale respectivu, si intarite cu sigilele respective, si ale tramite la subsemnatulu Capitulu Metropolitanu — pana in 31 Augustu a. c. st. n., — aretandu unde voru se continue studiile pre anulu venitoriu.

Suplicele dupa terminulu prefiptu sosite nu se voru luá in consideratiune.

Din Siedinti'a Capitulului Metropolitanu tienuta la 10 Augustu 1878 in Blasiu.

Capitululu Metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Juli'a si Fagarasiu.

Nro. 2389 — 1878. (33) 2—3

Escriere de Concursu.

Pentru unu stipendiu de 60 fl v. a. din fundatiunea fericitului Gavrilu Vaid'a, usuatu de studentele Augustinu Anceanu, pentru nesubsternerea testimoniului recerutu pre terminulu prefiptu la Ordinariatulu Metropolitanu gr. cat. despre progresulu facutu in studie, dechiaratu vacante, prin acést'a se escrie concursu pana in 31 Augustu st. n. a. c.

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu concurge acei teneri studenti pauperi nascuti in Transilvani'a, cari au din studie Class'a generale I cu eminentie si portare morale buna, carte de botezu, si testimoniu de paupertate subscrisu de parochulu si antisti'a comunale respectiva intaritu cu sigilele acestor'a, si vidimate de oficiulu politicu, — dintre concurenti se voru preferi consangenii piului fundatoriu, déca acesti'a si voru poté documentá consangenitatea.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite cererile loru concursuali instruite cu recerintiele mai susu enumerate pre terminulu prefiptu la subsemnatulu Consistoriu Metropolitanu, — aretandu unde voru se continue studiile pre anulu venitoriu. — Datu Blasiu din Siedinti'a Consistoriului Metropolitanu tienuta in 10 Augustu 1878.

Consistoriulu Metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Juli'a si Fagarasiu.

Nro. 2389 — 1878. (34) 2—3

Escriere de Concursu.

Pentru unu stipendiu de 60 fl. v. a. din fundatiunea fericitului canonicu Constantinu Alutanu, usuatu de Alesandru Papiu pentru nesatisfacerea obligatiunei sale de vacante, prin acést'a se escrie concursu pana in 31 Augustu st. n. a. c.

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu concurge acei teneri studenti pauperi nascuti in Transilvani'a, cari au din studie Class'a generale I cu eminentie si portare morale buna, carte de botezu, si testimoniu de paupertate subscrisu de parochulu si antisti'a comunale respectiva intaritu cu sigilele acestor'a, si vidimatu de oficiulu politicu. Dintre concurenti se voru preferi consangenii piului fundatoriu, déca acesti'a isi voru poté documentá consangenitatea.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite cererile loru concursuali instruite cu recerintiele mai susu enumerate pre terminulu prefiptu la subsemnatulu Consistoriu Metropolitanu, — aretandu unde voru se continue studiile pre anulu venitoriu.

Datu Blasiu din Siedinti'a Consistoriului Metropolitanu tienuta la 10 Augustu 1878.

Consistoriulu Metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Juli'a si Fagarasiu.

Nro. 2389 — 1878. (35) 2—3

Escriere de Concursu.

Pentru 2 stipendie de càte 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea fericitului Episcopu alu Fagarasiului Ioanu Bobu, dintre cari unulu usuatu de studentele Nicolau Munteanu devenitu curatu vacante, ér' altulu usuatu de studentele Alesandru Anceanu dechiaratu cá atare, pentru nelegitimarea pre tempulu prefiptu despre progresulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu, prin acést'a se escrie concursu pana in 31 Augustu a. c. st. n.

La aceste stipendie potu concurge teneri studenti de nationalitate romana greco-catolici, nascuti in Transilvani'a, cari au calculi de „eminentia" in studie si portare morale „buna".

Concurentii la aceste stipendie au de asi instruí cererile loru concursuali cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu, precum si de paupertate subscrise de respectiva antisti'a comunale, de parochulu si intarite cu respectivele sigile si vidimate de oficiulu politicu cercuale, si ale asterne la subsemnatulu Consistoriu Metropolitanu pana la terminulu prefiptu, cà-ci cele ce voru sosí dupa acel'a, nu se voru luá in consideratiune.

Datu Blasiu din Siedinti'a Consistoriale tienuta in 10 Augustu 1878.

Consistoriulu Metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Juli'a si Fagarasiu.

Nro. 2389 — 1878. (36) 2—3

Escriere de Concursu.

Pentru unu stipendiu de 84 fl. v. a. usuatu de Isacu Pompiliu juristu absolutu, — pentru 3 stipendie de càte 63 fl. v. a. parte devenite curatu vacante, parte dechiarate de atari, cum este celu usuatu de Alesandru Popu juristu in anulu alu III-lea pentru nelegitimarea despre progresulu facutu in anulu scolasticu espiratu pre terminulu prefiptu, tóte din fundatiunea repausatului Dr. de medicin'a Simeonu Romantiai, curentate pana in 31 Augustu a. c. st. n.

La stipendiele preatinse potu concurge:

1. Numai aceli teneri studenti pauperi, cari suntu nascuti in marele Principatu alu Transilvaniei.

2. Cari au din studie calculu de eminentia si portare morala buna.

3. De impreuna cu studentii de medicin'a si jura, si acelia, cari se voru aplicá la scientiele reali, precum: technica, montanistica si silvanistica.

4. Dintre concurenti voru avé preferintia „coeteris paribus" celi de origine nobili si consangeni de ai piului Fundatore.

5. Dela concurenti se cere, cá testimoniele scolastice alaturande la cererile loru concursuali, se le dé in origine, ori in copia autenticata, se produca carte de botezu, — ér atestatele de paupertate se fia provediute cu subscrierea antistiei comunale si a parochului respectivu si intarite cu sigilulu comunalu si parochialu, precum si cu subscrierea oficiului politicu de cercu, ér in cetati si opide cu subscrierea parochului si a antistiei cetatiene ori opidane.

Cererile concursuali astfeliu adjustate se se substérna pana in terminulu prefiptu la subsemnatulu Consistoriu Metropolitanu, aretandu de una-data si Institutulu unde voiesce a continuá studiile.

Datu Blasiu din Siedinti'a Consistoriale tienuta la 10 Augustu 1878.

Consistoriulu Metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Juli'a si Fagarasiu.

The'a

antiarthritica si antirheumatica alui

WILHELM

curatitóre de sange spre a se folosi in ori-care anotempu cá singurulu midilocu curatitoriu de sange cu resultate sigure.

Cu concessiunea cancel. c. r. de curte datu prin decisiune Vien'a, 7. dec. 1858.	**Probata definitivu. Effecte exell. Resultatulu eminentu.**	Prin p. in. patenta a M. Sale c. r. assecurata contra falsificarii. Vien'a, 28 martie 1871.

The'a acést'a curatia organismulu intregu, strabate pàrtile intregului corpu si folosindu-o cá beutura departéza dintr'insulu tóte materiile stricacióse, cate se voru fi adunatu, cum nu face nici o medicina; si effectulu siguru este durabilu.

Vindecarea perfecta a arthritei, reumatismului, ból'a englezésca, si a altoru bóle invechite incurabili, ale raneloru, cari puroiéza ne 'ncetatu, ale bóleloru genitali si bubeloru, ale sgrabuntieloru pe trupu si in façia, ale peteloru, bubeloru siphilitice.

The'a acést'a au produsu **resultate fórte favorabili** mai alesu in inflaturi de ficatu si de splina, cum si in greutàti hemoroidali, in doreri de nervi, de muschi de incheiaturi, de udu, polutiuni, impotentie, scurgeri la femei etc.

Suferintie cum sunt bólele scrofulóse, inflatur'a ghinduriloru se vindeca iute si perfectu, la aceia, cari beau The'a necurmatu, fiindu ca ea este unu midilocu domulu dissolvatoriu si promovatoriu de urina.

Resultate admirabili sigure.

Dlui Franciscu Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Wocheiner Feistritz (in Carniolia), 1 oct. 1872.

On. Dle! Mai am érasi trebuintia de vreo trei pachete din the'a dtale curatitóre de sange, pentru ca dupa-ce am cumperatu de la dta de 2 ori si am folositu acestu midilocu exellentu „the'a antiarthritica si antirheumatica a lui Wilhelm curatitóre de sanga" m'am convinsu de ajunsu de minunatulu ei effectu. Te rogu se'mi tramiti the'a curatitóre de sange cu receperea plàtii prin posta.

Cu totu respectulu

Ioanu Jerala, capelanu.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Tuschkau langa Pilsen, 1 oct. 1872.

De asiu fi cunoscutu mai nainte poterea vindecatóre „a theei dtale antiarthritice, antirheumatice, curatitóre de sange" asiu fi scapatu de multu de o bóla vechia si asiu fi si mai bogatu cu o suma considerabila cheltuita fora scopu pentru restaurarea sanetàtii mele. Pan' acum am trasu acestu midilocu nepretiuitu de la Praga din depoulu dtale, astadi me adresezu d'a dreptulu catra dta si Te rogu s'mi tramite cu intórcerea postei 12 pachete pe langa receptiunea plàtii. Cu totu respectulu

Josef Dilzl.

Dlui Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Gutenstein, 1 oct. 1872.

Se 'mi mai tramiti catu mai curendu 2 pachete „thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm" precum mi-ai mai tramisu prin posta. Eu vediu, ca fora the'a dtale nu mai pociu existe. Cu tóta stim'a

Florian Haselsteiner,
Nr. 43 in Klosterthal.

Preste puçinu va urmá continuarea epistoleloru de recunoscintia, fiindu preste potintia a le publicá dintr'odata pe tóte.

Se ve feriti de falsificari si insielatiuni.

On. publicu la cumperare se binevoiésca a reflecta exactu la marc'a si firm'a mea tiparite pe din afora pe pachetu, pentru cá se nu fia insielatu prin falsificàri.

Adeverata thea antiarthritica, antirheumatica curatitóre a lui Wilhelm, se póte trage numai din prim'a fabricatiune internationala antiarthritica, antirheumatica curatitóre de sange in Neunkirchen langa Vien'a, séu din depositele mele publicate prin diarie.

Unu pachetu, impartitu in 8 dose, preparatu conformu instructiunei date de medicu dimpreuna cu informatiunea despre folosire in diverse limbi consta 1 fl., pentru timbru si pachetare separatu 10 cr.

Pentru comoditatea o. p. adeverat'a thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm se mai afla in:

Sabiiu la **Frid. Thallmayer**, comerciante.
Abrud: F. Tones & Comp.
Bistritia: Fridricu Kelp, Tergovits & Zintz, Dietrich & Fleischer.
Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu.
Orastia: Carol Reckert, apotecariu.
Alba-Julia: Iuliu Fröhlich, apotecariu.
Clusiu: Ad. Valentini, apotecariu.
Brasiovu: Ferd. Jekelius, apotecariu.
Lechinti'a: Friedr. Scheint, apotecariu.
Feldiór'a (langa Brasiovu): Friedr. Folberth, apotecariu.
Ili'a, C. Hoffinger, apotecariu.
Osiorheiu: Max Bucher.
Sabesiu, I. C. Reinhard, apotecariu.
Bai'a mare: I. Horacsek, apotecariu.
Aiudu: August Binder, apotecariu.
Miercuria: Chr. Fr. Schimmert, apotecariu.
Romanu (Moldova): Josef Dannffy, apotecariu.
Sedisiór'a: Iosef B. Teutsch, comerciante.
Reghinulu s.: S. & I. Leonhardt.
Huniadór'a: Fried. Acker, apotecariu.
Rosi'a: Ludw. Moldovan, apotecariu.
Ocn'a (l. Sabiiu): Joh. v. Crouberg, apotecariu.

(23) 15

Editoru si redactoru respons. **G. Baritiu** in Sibiiu.

Tipariulu lui **W. Krafft** in Sibiiu.